

Ion Barbu

"Poezia lui Ion Barbu trebuie cercetata in masura in care ilustreaza lirismul depersonalizat, si a discuta aceasta problema inseamna a investiga o chestiune capitala a poeziei moderne si a structurii ei, pe care poetul jocului secund o reprezinta cu stralucire ".

Al. George

Dintre poetii posteminescieni, laudati si contestati in aceeasi masura, dar care s-au impus statornic in literatura noastra, matematicianul Dan Barbilian, metamorfozat in liric modern sub numele de Ion Barbu, in Joc secund, in care geometria si chiar algebra incearca sa intre in versificatia romaneasca, a devenit scriitor, dupa pro-pria-i marturie, in urma unui pariu facut cu prietenul sau Tudor Vianu, pe cand erau elevi la liceul din Giurgiu.

Evident ca afirmatia poate avea si un caracter anecdotic, ca o reclama bine facuta unei opere care, de fapt nu mai avea nevoie de ea, de vreme ce Ion Barbu a fost poet prin tot ceea ce a facut si a trait, prin tot ceea ce a scris si a lasat in urma sa, ca titlu de glorie pentru un om care putea imbratasa, cu deplin succes si deodata, doua meserii.

Mai intalnim in literatura romana cazuri de oameni care au fost ca persoane obisnuite dedicati unei profesii, iar ca artisti alteia, cum ar fi doctorul Vasile Voicu-Iescu - si nu ne e greu sa afirmam ca aceea care i-a purtat numele peste timp a fost profesia de vocatie, adica arta.

Evolutia oarecum surprinzatoare a liricii lui Ion Barbu se desfasoara pe parcursul a trei etape, asa cum le-a delimitat Tudor Vianu, in studiul Introducere in poezia lui

Ion Barbu - si anume:

A. Etapa parnasiana, cuprinde versuri publicate intre 1919 si 1920, in revista Sburatorul, scurte si riguroase ca forma, unele dintre ele sonete, evocand zeitati mitologice sau procese de constiinta, dorinta de a trai viata cu frenezie, in poezii ca: Muntii, Copacul, Panteism, Arca, Umanizare si altele;

B. Etapa baladica si orientala, incluzand versuri scrise intre 1921 si 1925, poetul se indreapta spre concretul lumii, cu lungi popasuri descriptive, cu preocupari concrete pentru narativul baladic, asa cum intalnim in: Riga Crypto si Iapona Enigel, Dupa melci, Nastratin Hogeia la Isarlac etc.

C. Ultima etapa a fost numita ermetica, fiind una de incifrare a semnificatiilor, de aspiratie spre absolut, punand problema raportului dintre cunoasterea logica si cea metaforica, precum in Oul Dogmatic, Ritmuri pentru nuntile necesare...

Masura in care Ion Barbu s-a impus in literatura romana ramane sa fie apreciata de fiecare cititor in parte, deoarece exista si astazi oameni care il admira fara rezerve, dar si dintre cei care nu-i gusta inca valentele artistice moderne.

RIGA CRYPTO si LAPONA ENIGEL

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Caracterul baladesc al unor poezii îl apropie pe Ion Barbu mai mult de Anton Pann, printr-o largă naratiune, pendulând între gravitate și rațiune. Din punctul de vedere al construcției, balada Riga Crypto și Iapona Enigel se apropie de proza lui Mihail Sadoveanu, anume de Hanul Ancutei, unde petrecerea la un han este tot un pretext de a spune o poveste în alta poveste.

La fel se întâmplă și în balada lui Ion Barbu, unde ascultătorii sunt invitați la o nuntă, rugându-l pe menestrelul trist (cantaretul trubadur, însoțit de un instrument muzical) să spună povestea unei alte nunți: aceea dintre Riga Crypto și Iapona Enigel.

Povestitul și cântatul vor avea loc în cameră, adică acolo unde sunt depozitate mâncărurile și bauturile, meserii fiind înveseliți de vinul vechi ciocnit la nuntă.

Această baladă este un cântec larg, adică spus pe indelete, pentru desfătarea ascultătorilor, la spartul nunții, în cameră.

Introducerea pare a fi prea lungă, dar scopul poetului este să respecte conveniențele, adică să ne lăsam atrași într-o lume fantastică.

În același ritual, urmează înfatisarea personajelor. De aici înainte intrăm în spațiul eminescian, înțelegând de ce poetul își numește balada Luceafăr întors: cel care tinde spre o iubire superioară este Riga Crypto (adică barbatul și nu femeia); cea care respinge propunerile mirelui este Iapona Enigel (fata, nu astrul).

Personajele sunt caracterizate prin părerea celorlalți despre ele: "împaratele peste bureți / Crai Crypto, inimă ascunsă"; el este vorbit de rău "De o vrajitoare manatarca, / De la fantana tineretii" (deci regele Ciuperca refuzase o iubire de aceeași categorie cu el)... "Toporasi și ghiocei / Șterp îl faceau și naravas, / Ca nu vroia să înflorească" (adică nu voia să aibă fructe - copii - de același regn).

Prezentarea Iaponei Enigel este făcută într-un cadru mai larg, deoarece ea trăiește "În țări de gheață urgisită". Pentru Riga Crypto nu mai era necesar un decor vegetal, de vreme ce el aparține acestei lumi și nu putea umbla.

În schimb, pentru Iapona Enigel, ca ființă umană și miscătoare, sunt necesare în caracterizare mai multe precizări: "Iapona, liniștită, / Cu piei; pre nume Enigel". Observăm caracterul arhaic al exprimării și înrudirea cu limbajul lui Anton Pann. Iapona pastea o turmă de reni, mergând cu ei tot mai spre sud (dorința de lumină și căldură, specific umană, deci aspirația spre înalt), poposind alături de Riga Crypto, "Pe trei covoare de racoare".

Rima interioară și muzicalitatea versurilor sunt de fapt ca într-un descântec, prin care poetul încearcă să ne convingă că este posibilă o apropiere ideală între o plantă și un om. Astfel, pe neobservate, Regele Ciuperca este personificat, are porniri erotice, se apropie de sânul fetei și "O îmbie cu dulceață", ca un adevărat curtezan.

Odată acceptată convenția, asistăm la dialogul dintre plantă și om, prin care Riga Crypto își servește adorata inimă, dar aceasta îl respinge, spunându-i: "Eu mă duc să culeg / Fragii fragezi

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

mai la vale", (avantajul miscarii, care-i e posibila, fata de Riga, legat prin radacini de sol.). Aceasta scena ar echivala cu prima intalnire dintre preafrumoasa fata de imparat si Luceafar.

A doua incercare are la baza tot un dialog. Riga Crypto ii propune laponei sa inceapa culesul cu el (sugestia de sacrificiu, deoarece, odata cules, el s-ar vesteji). Lapona este impresionata de intensitatea iubirii lui, vorbindu-i mai bland: "si esti umed si plapand: / Teama mi-e: te frangi curand /Lasa. Asteapta de te coace."

El se teme insa de soare, care avea pentru dansul, o planta de umbra, "Visuri sute de macel".

In schimb, Riga Crypto o indeamna pe Enigel sa uite soarele, ("Vei pierde dorul de parinti / si visul de luceferi" - Luceafarul, de Mihai Eminescu); "Lasa-l, ui-ta-l Enigel / In somn fraged si racoare", (paralela cu ideea de renuntare la nemurire, din poemul eminescian). Dar lapona nu e convinsa nici de aceasta data, deoarece ea nu se teme de umbra si iubeste soarele (aspiratia Catalinei spre inaltul Luceafarului): "Ma-nchin la soarele-ntelept", care este "Greu taler scump, cu margini verzi" (metafore si inversiuni, demitizare).

Desi cuvintele fetei sunt atat de frumoase si linistitoare, ei nu se inteleg, deoarece iubirea dintre doua regnuri diferite nu este posibila.

Chiar in timpul dialogului, soarele se inalta pe cer, zarindu-l pe Regele Ciuperca in incercarea disperata de a-si depasi conditia: Jar soarele aprins inel (imagine geometrica) /Se oglindi adanc in el", inacrind sucul lui Riga Crypto (dezamagirea si dezintegrarea), pleznindu-i inima (implinirea fatala a destinului).

Lapona se indeparteaza cu regretul uman: "De-a ramas sa rataceasca / Cu alta fata mai craiasca".

Ultima strofa e un fel de descantec, prin care suntem scosi din conventie, alungan-du-ne treptat nelinistea fata de soarta nefericita a lui Riga Crypto, fiind adusi astfel la realitate, intelegand ca intreaga balada nu a fost altceva decat un Joc secund al imaginatiei poetului.

Nu-si dovedeste oare, tocmai prin aceasta, Ion Barbu marele-i talent artistic? "Poezia aceasta - afirma criticul literar Alexandru Paleologu - se preteaza si chiar face apel la o anumita explicatie sau, mai exact, intregire. Foarte adeseori avem de-a face cu formulari sintetice, de extrema conciziune, eliptice de multe ori, si cu cuvinte carora li se atribuie fie o proprietate insolita, fie o functie polivalenta in context, sau cu altele care, izolate in context, scanteiaza ca niste cristale cu fatete multiple".